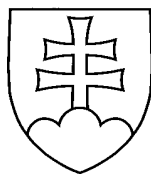

SÚDNA RADA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

283/2025

UZNESENIE SÚDNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

z 13. augusta 2025

k iniciálnemu návrhu Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky na zmenu
Správneho súdneho poriadku,

Súdna rada Slovenskej republiky

po prerokovaní iniciálneho návrhu Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky na zmenu Správneho súdneho poriadku

A. s c h v a ľ u j e

stanovisko Súdnej rady Slovenskej republiky k iniciálnemu návrhu Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky na zmenu Správneho súdneho poriadku v znení, ktoré tvorí prílohu tohto uznesenia a ktoré je označené číslami 1 až 5;

B. u k l a d á

predsedníčke Súdnej rady Slovenskej republiky predložiť stanovisko podľa bodu A. Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky na ďalší postup.

Overovateľ: Adrián Kucek

Marcela Kosová, v. r.
p r e d s e d n í ě k a
Súdnej rady Slovenskej republiky

Stanovisko

Súdnej rady Slovenskej republiky k návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok a ktorým sa dopĺňajú niektoré zákony

Návrh novely zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „SSP“) a novely ďalších zákonov, bol predložený Súdnej rade Slovenskej republiky na zaujatie stanoviska. Návrh bol predložený Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky ako iniciačný návrh.

1. Stanovisko k čl. I, bod 3 (zastupovanie daňovými poradcami):

Nemožno súhlasiť s tým, aby zastupovanie v správnom súdnom konaní vykonávala osoba, ktorá nie je advokátom. Navyše nie je zdôvodnené, prečo sa navrhuje rozdielny právny režim zastupovania pred správnymi súdmi ako pred Najvyšším správnym súdom SR, kde by ostala podľa návrhu zachovaná podmienka zastúpenia advokátom a v konaní pred správnymi súdmi môže zastupovať namiesto advokáta aj daňový poradca. Rovnako nie je zdôvodnené, prečo ostáva povinnosť, aby zamestnanci žalobcu mali dokončené právnické vzdelanie druhého stupňa, pričom daňový poradca ako zástupca žalobcu takúto podmienku spĺňať nemusí.

Zastupovanie žalobcu daňovým poradcom a advokátom vykazuje značné kvalitatívne rozdiely, čo do vzdelania, kvalifikácie overenej skúškou, dohľadom, zodpovednosťou a zákonnými a etickými povinnosťami. Zastupovanie žalobcu daňovým poradcom nezaručuje žalobcovi takú mieru ochrany jeho práv v správnom súdnom konaní ako zastupovanie advokátom. Tiež vytvára priestor pre potenciálne vytváranie prierahov v správnom súdnom konaní z dôvodu nedostatku právneho vzdelania a právnych zručností zástupcov žalobcov.

Priznanie odmeny daňovému poradcu podľa advokátskych predpisov nezodpovedá skutočnosti, že daňoví poradcovia nedosahujú po právnej stránke taký stupeň odbornosti a overenú úroveň splnenia ďalších profesijných predpokladov ako advokáti, preto priznanie odmeny daňovému poradcovi nie je na mieste.

Povinné právne zastúpenie advokátom vyplýva z povahy správneho súdnictva, keďže sa v ňom preskúmava zákonnosť rozhodnutí alebo opatrení orgánov verejnej správy a riešia sa prevažne právne otázky. Povinné zastúpenie advokátom je žiaduce aj z dôvodu viazanosti správneho súdu rozsahom a dôvodmi žaloby (§ 134 ods. 1 SSP) a obmedzenia možnosti jej rozšírenia a zmeny (§ 183 SSP). V neposlednom rade nemožno opomenúť ani čl. 11 ods. 3 CSP v spojení s § 5 ods. 1 SSP, v zmysle ktorého sa advokát považuje za schopného konať s náležitou znalosťou veci spojenou s jeho odbornosťou, ako aj § 18 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní

(živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov, podľa ktorého je advokát povinný pri výkone advokácie dôsledne využívať všetky právne prostriedky a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Táto odbornosť advokáta potom dáva záruku aj náležitého zastupovania žalobcu v správnom súdnom konaní pri uplatňovaní ochrany práv a právom chránených záujmov žalobcu, ktorý brojí proti rozhodnutiu alebo opatreniu orgánu verejnej správy, u ktorého sa taktiež predpokladá, že riadnou odbornosťou pri svojom rozhodovaní disponuje.(BARICOVÁ, Jana, SEDLAČKO, František. § 49 [Povinné zastúpenie advokátom]. In: BARICOVÁ, Jana, FEČÍK, Marián, ŠTEVČEK, Marek, FILOVÁ, Anita a kol. Správny súdny poriadok. 1. vydanie. Bratislava: C. H. Beck, 2018, s. 336–337.)

Vyššie uvedené záruky odbornosti a dodržiavania povinností vyplývajúcich zo zákona o advokácii v prospech klienta nie sú pre žalobcov poskytované daňovými poradcami.

Odvolávka na český vzor nie je celkom presná korektná.¹ Daňové poradenstvo podľa zákona č. 78/1992 Zb. o daňových poradcach a Slovenskej komore daňový poradcov (§ 3 ods.1 a 2) je podnikanie, ktorého predmetom je poskytovanie poradenských služieb vo veciach daní, odvodov a poplatkov podľa osobitných predpisov (ďalej len „daň“). Tým nie je dotknuté poskytovanie poradenských služieb vo veciach daní podľa osobitných predpisov.² Daňové poradenstvo zahŕňa poradenstvo pri zisťovaní základu dane a dane a pri plánovaní daní, a poskytovanie stanovísk a vysvetlení pre klientov k aplikácii právnych predpisov v oblasti daní. Z uvedeného vyplýva, že obsahom daňového poradenstva nie je poskytovanie špecializovaného právneho poradenstva, tak ako to je uvedené v českej právnej úprave.

Z vyššie uvedených dôvodov spočívajúcich predovšetkým v ochrane postavenia žalobcu a v potrebe efektívnosti správneho súdneho konania založeného na komunikácii s osobou dostatočne odborne právne vzdelanou, nemožno s navrhovanou zmenou súhlasiť.

2. Stanovisko k čl. I bod 5 (elektronické súdne konanie):

Navrhovaná zmena nereflektuje na doterajšiu právnu úpravu a prax. Už v súčasnosti prebieha výlučne elektronická komunikácia súdu s advokátmi, právnickými osobami, fyzickými osobami, ktoré majú zriadenú elektronickú schránku a orgánmi verejnej správy. Už

¹ Nestanoví-li tento zákon jinak, účastník může být zastoupen advokátem, popřípadě jinou osobou, která vykonává **specializované právní poradenství** podle zvláštních zákonů, týká-li se návrh oboru činnosti v nich uvedených (odkaz o.i. na zákon č. 523/1992 Sb o daňovém poradenství a Komoře daňových poradců České republiky.). Za zastupování náleží odměna; pro určení její výše, nestanoví-li zvláštní právní předpis jinak, se užije obdobně zvláštní právní předpis, jímž jsou stanoveny odměny a náhrady advokátům za poskytování právních služeb (§ 35 ods. 2 zákona č. 150/2002 Sb.).

Ust. § 1 písm. a) zákona č. 523/1992 Sb. o daňovém poradenství a Komoře daňových poradců České republiky ustanovuje, že tento zákon upravuje **poskytování právní pomoci** a finančně ekonomických rad ve věcech daní, poplatků a jiných obdobných peněžitých plnění (dále jen „daně“), jakož i ve věcech, které s daněmi přímo souvisejí (dále jen „daňové poradenství“).

² Ktorými sa rozumie napríklad zákon č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov, zákon č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov.

v súčasnosti platí právna úprava, keď nie je potrebné nariaďovať pojednávanie vo všetkých veciach (§ 107 ods. 1 a 2 SSP).

Tento osobitný typ konania okrem toho nemôže dosiahnuť deklarovaný cieľ zrýchlenia alebo zefektívnenia konania, keďže veci sa vybavujú podľa poradia, času nápadu, podľa zákonných lehôt (ak sú stanovené) prípadne podľa stavu sledovania spisov v nadväznosti na konštatované prieťahy. Tento typ konania nepredstavuje výnimku z poradia.

Identifikovanie príčiny, že správne súdne konanie najviac časovo predlžujú nariadenie pojednávania a verejné vyhlasovanie rozsudku, nie je správne. Správne súdne konania najviac predlžuje preťaženosť správnych súdov. Navyše rozhodnutie vo forme uznesenia vo veci samej kladie nároky na odôvodnenie tohto uznesenia (§ 149 ods. 2 SSP), čiže časová úspora pri vyhotovovaní uznesenia nie je žiadna.

Táto navrhovaná zmena neprináša žiaden benefit pre správne súdne konanie.

3. Stanovisko k čl. I bod 14 (prechodné ustanovenia):

Predložený návrh neposkytuje dostatočné zdôvodnenie k navrhovanej právnej úprave rôzneho nastavenia prechodných ustanovení vo vzťahu k správnym súdom a k Najvyššiemu správne súdu Slovenskej republiky.

4. Stanovisko k čl. II – bod 5 (zmeny v súdnych poplatkoch):

Predložený materiál výrazne mení sadzobník súdnych poplatkov a zvyšuje súdne poplatky za podanie správnej žaloby zo 100 (resp. 70 EUR) na 200 EUR, pričom v prípade právnických osôb v daňových veciach sa navrhuje zvýšiť súdny poplatok zo 100 EUR na 800 EUR.

Naopak výrazné zníženie súdneho poplatku sa navrhuje v žalobách proti rozhodnutiu Úradu pre verejné obstarávanie, kde bola sadzba poplatku určená percentuálne podľa hodnoty zákazky, minimálne však 1400 EUR maximálne 35000 EUR, a teraz sa navrhuje 500 EUR.

K návrhu na priznanie odkladného účinku, ktorý dosiaľ nepodliehal poplatkovej povinnosti, sa navrhuje súdny poplatok 75 EUR.

Vyššie uvedené zásadné zmeny vo výškach súdneho poplatku jednak rozlišujú, či je žalobcom fyzická alebo právnická osoba, a tiež sa výrazne znižuje súdny poplatok vo veciach týkajúcich sa Úradu pre verejné obstarávanie, čo je však v priamom rozpore s konštatovaním v dôvodovej správe, že súdne poplatky sú neprimerane nízke. Z čoho, z akého porovnania, vyplýva konštatovanie o nutnosti v jednom prípade prudko zvýšiť a v druhom prípade naopak znížiť súdne poplatky, predkladateľ neuvádza.

Súdne poplatky a ich výška o. i. determinujú prístup k súdu a k súdnemu prieskumu.

Predložený návrh neposkytuje dostatočné zdôvodnenie k navrhovanej právnej úprave.

5. Stanovisko k čl. II bod 3, 4:

Predložený návrh je odôvodnený len tým, že Najvyšší správny súd Slovenskej republiky neprijal k veci zjednocujúce stanovisko. Takéto zdôvodnenie navrhovanej zmeny nie je postačujúce.

Bez zriadenia pracovnej skupiny a konzultácie zmien so zástupcami správnych súdov nie je naplnená požiadavka zapojenia zainteresovaných strán do legislatívneho procesu tvorby právnych predpisov upravujúcich fungovanie súdnictva.